

NORGES BANKS UTLÅNSUNDERSØKELSE

Lavere utlånsmarginer

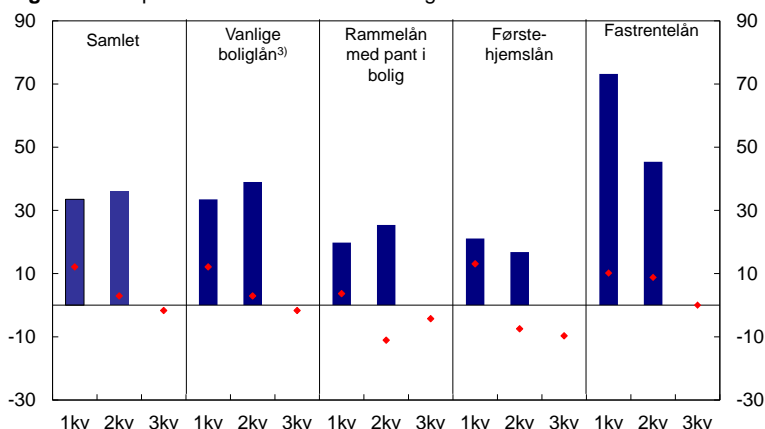
2. KVARTAL 2015
16.07.2015

NORGES BANK

Norges Banks utlånsundersøkelse 2. kvartal 2015¹

Figur 1 Etterspørsel etter lån fra husholdninger. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Nettotall fremkommer ved å veie sammen svarene i undersøkelsen. De blå søylene viser rapportert utvikling for gjeldende kvartal. De røde punktene viser forventet utvikling for kvartalet. Fra og med 2. kvartal 2015 er 9 banker med i utvalget, og vektene er basert på markedsandeler i 2014.

2) Negative nettotall betyr fallende etterspørsel

3) Nedbetalingslån med pant i bolig

Kilde: Norges Bank

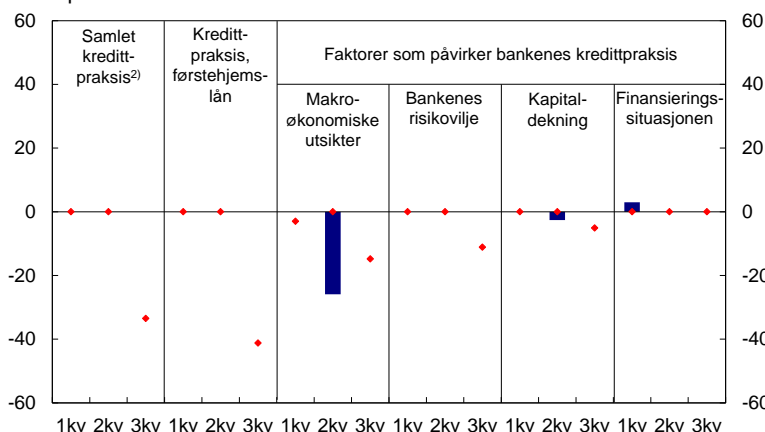
Bankene rapporterer om økt etterspørsel etter lån fra husholdningene i 2. kvartal i år. Etterspørselen etter fastrentelån fortsatte å øke. Etterspørselen etter kreditt fra foretak var omlag uendret i 2. kvartal.

Bankene rapporterer om uendret kredittpraksis i 2. kvartal. De venter strammere kredittpraksis overfor husholdningene i 3. kvartal.

Bankene melder om lavere utlånsmarginer på lån til både husholdninger og foretak i 2. kvartal. Bankene venter at utlånsmarginene på lån til husholdningene vil falle videre i 3. kvartal.

Tolkningen av figurene er forklart i en boks på siste side.

Figur 2 Endring i kredittpraksis overfor husholdninger. Faktorer som påvirker kredittpraksisen. Nettotall.¹⁾ Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Negative tall innebærer innstramming i kredittpraksis

Kilde: Norges Bank

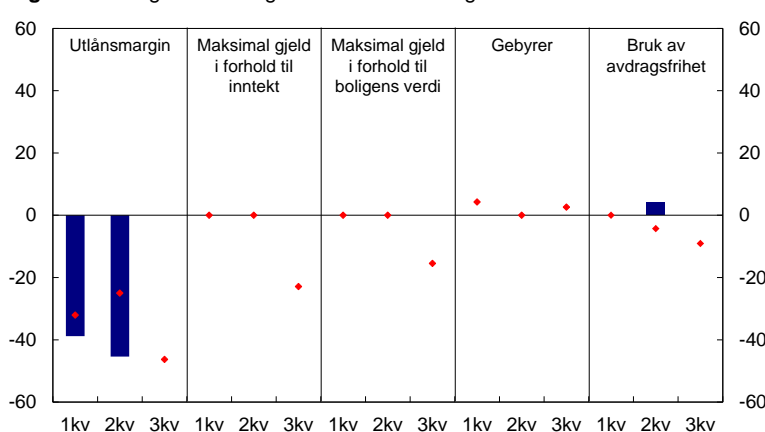
Utlån til husholdninger

Husholdningenes samlede låneetterspørsel økte i 2. kvartal og var høyere enn bankene ventet, se figur 1. Etterspørselen etter fastrentelån fortsatte å øke i 2. kvartal etter en sterk oppgang i 1. kvartal. Bankene venter at låneetterspørselen fra husholdningene samlet sett vil være uendret i 3. kvartal.

Kredittpraksisen overfor husholdningene var uendret i 2. kvartal, se figur 2. Bankene venter strammere kredittpraksis i 3. kvartal, særlig for førstehjemslån. Makroøkonomiske utsikter, risikovilje og kapitaldekning trekkes frem som forklaringsfaktorer. Innstrammingene har trolig også sammenheng med regjeringens forskrift om krav til nye utlån med pant i bolig som virker fra 1. juli i år. Bankene varsler innstramminger i lånebetingelsene for maksimal gjeld i forhold til inntekt og boligens verdi i 3. kvartal, se figur 3.

Bankene rapporterer om lavere utlånsmarginer på lån til husholdninger i 2. kvartal, se figur 3. Utlånsmarginene ventes å fortsette å falle i 3. kvartal.

Figur 3 Endring i lånebetingelser for husholdninger. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

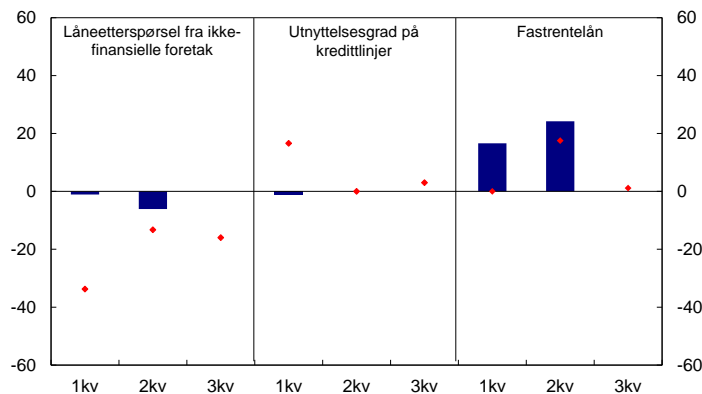
1) Se fotnote 1 i figur 1

2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin og gebyrer betyr strammere lånebetingelser. Negative tall for bruk av avdragsfrihet, maksimal gjeld i forhold til inntekt og boligens verdi innebærer strammere lånebetingelser

Kilde: Norges Bank

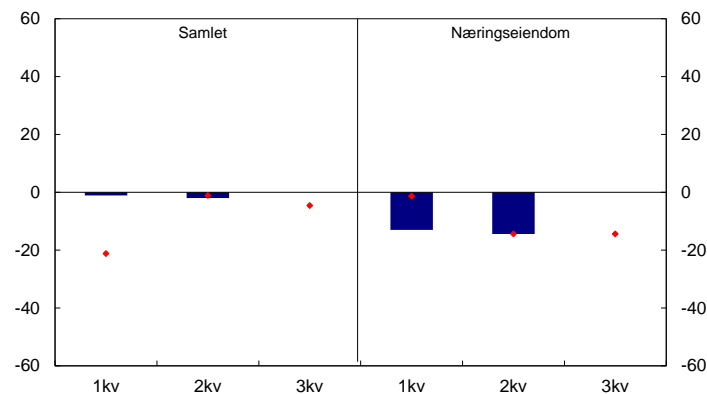
¹ Undersøkelsen for 2. kvartal 2015 ble gjennomført i perioden 23. juni 2015 – 7. juli 2015

Figur 4 Etterspørsel etter lån fra ikke-finansielle foretak og utnyttelsesgrad på kredittlinjer. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

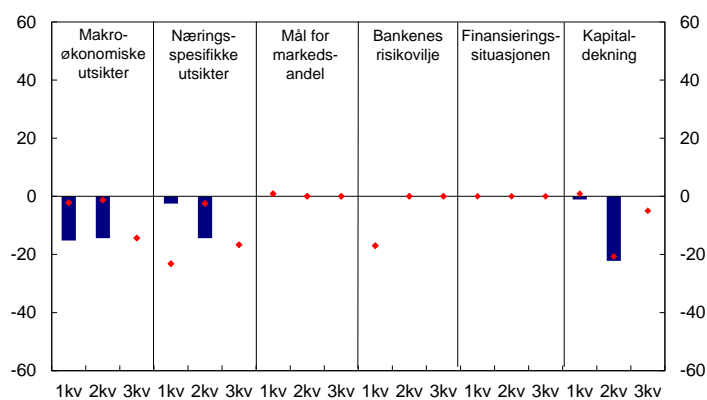
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive nettotall betyr økt etterspørsel/økt utnyttelsesgrad på kredittlinjer
Kilde: Norges Bank

Figur 5 Endring i kredittpraksis overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

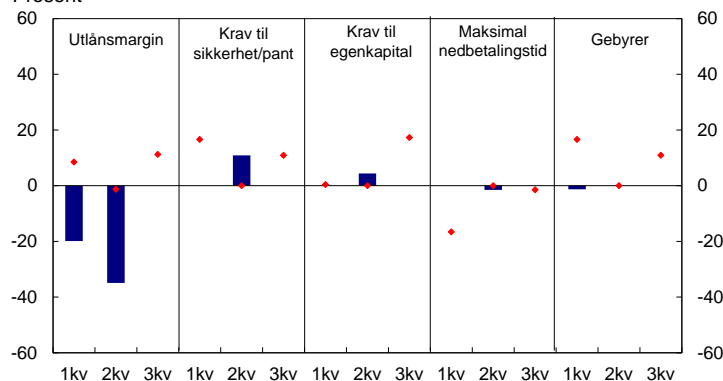
1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall innebærer innstrammning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 6 Faktorer som påvirker kredittpraksisen overfor ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Negative tall betyr at faktoren bidrar til innstrammning i kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Figur 7 Endring i lånebetingelser for ikke-finansielle foretak. Nettotall.^{1), 2)} Prosent

1) Se fotnote 1 i figur 1
2) Positive tall for utlånsmargin betyr økt utlånsmargin. Positive tall for utlånsmargin, krav til sikkerhet/pant, krav til egenkapital og gebyrer og negative tall for maksimal nedbetalingstid innebærer strammere kredittpraksis
Kilde: Norges Bank

Utlån til ikke-finansielle foretak

Låneetterspørselen fra ikke-finansielle foretak var samlet sett om lag uendret i 2. kvartal, se figur 4. Etterspørselen etter fastrentelån økte noe i 2. kvartal. Bankene venter litt lavere låneetterspørsel fra foretakene i 3. kvartal.

Bankene rapporterer om uendret kredittpraksis overfor foretakene samlet sett i 2. kvartal, se figur 5. Kredittpraksisen ventes å være om lag uendret i 3. kvartal. Overfor næringsseiendom rapporterer bankene om litt strammere kredittpraksis. Bankene peker på makroøkonomiske utsikter, nærings-spesifikke faktorer og kapitaldekning som faktorer som trekker i retning av strammere kredittpraksis, se figur 6.

Bankene rapporterer om lavere utlånsmarginer på lån til foretak i 2. kvartal, se figur 7. Det var på forhånd ikke ventet noen endringer i utlånsmarginene. I 3. kvartal ventes en liten økning i marginene. Bankene venter også at enkelte andre lånebetingelser strammes litt inn i 3. kvartal.

Bankene i undersøkelsen blir bedt om å vurdere siste kvartal sammenlignet med foregående kvartal. De blir også bedt om å vurdere forventet utvikling neste kvartal sammenlignet med siste.

I undersøkelsen er det en skala med fem alternativer for å svare på om det er små eller store endringer i forholdene nevnt over. Store endringer får dobbelt så stor vekt i beregningen av resultatene som små endringer. Til slutt vektet svarene med bankenes andel av endringen i utlån til henholdsvis husholdninger og foretak. Nettotallene angis i en skala fra -100 prosent til 100 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har svart at det er noe innstrammning i kredittpraksis, vil nettotallet være -50 prosent. Dersom alle bankene i utvalget har strammet inn sin kredittpraksis mye, vil nettotallet være -100 prosent.